

Præsentation af kilde 6

– To politirapporter fra 5. maj 1872

Kildetype: Interne politirapporter om forløbet af begivenhederne på Nørre Fælled den 5. maj 1872.¹

Afsender: Politibetjentene Lynnerup, I. Schou, W. Frank og Simonsen. Disse betjente var alle på arbejde under begivenhederne 5. maj 1872

Datering: Rapporterne om mødet på Fælleden er nedskrevet 5. maj 1872.

Kontekst: Det forbudte massemøde er blevet trodset, og store dele af politistyrken i København er blevet kaldt på arbejde for at holde styr på lov og orden. Efter arbejdsdagen skal betjentene sædvanligvis afgive rapport om dagens forløb til deres chef.

Kommentarer til kildetypen: En politirapport om et sagsforløb er en rutinemæssig opgave for en politibetjent. Formålet med rapporten er dels at beskrive sagsforløbet, og dels at uddybe, hvordan betjenten har løst den politimæssige opgave, der er blevet ham pålagt.

Rapporten er til intern brug og læses af betjentens overordnede. Når rapporten er givet fra en underordnet til sin chef, bør man være bevidst om, at den underordnede kan have en tendens til at fremstille sig selv og sin indsats i et generelt positivt lys. Omvendt skal man være sig bevidst om dokumentets interne karakter. Dvs. den omstændighed, at rapporten ikke er lavet til offentlig brug, men derimod som klassificeret dokument i statens sikkerhedsapparat. Det betyder nemlig, at oplysninger af upopulær karakter, f.eks. anvendelsen af brutal vold mod mødedeltagerne, som regel vil fremgå i disse rapporter, hvis de har fundet sted. Disse rapporter bliver netop ikke læst af samtidens offentlighed, som evt. kunne forarges over disse oplysninger. Der er heller ikke nødvendigvis nogen modsætning mellem at ville fremstille sig selv og sin indsats i positivt lys overfor chefen og anvendelsen af brutal vold. Hvis opgaven var at holde folk ude fra mødet på Fælleden for enhver pris, så kan anvendelsen af vold godt signalere, at man virkelig tog sin politimæssige opgave alvorligt.

¹ Rapporterne er gengivet fra bogen ”Den internationale Arbejderforening for Danmark” af Jens Engberg, Udgivet af Selskabet til forskning i arbejderbevægelsens historie (SFAH) i samarbejde med Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (ABA) i 1985, s. 348-349

Fokuspunkter til kilden

Hvordan beskriver betjentene dagens forløb på Nørre Fælled?

Hvem deltager i mødet og hvordan er stemningen i byen?

Vurder om politirapporterne er troværdige kilder til slaget på Fælleden ud fra faktorer som tendens, samtidighed, om der er tale om øjenvidner og forholdet mellem rapporternes afsendere og intenderede modtager.

Politibetjentene Lynnerup og I. Shous rapport fra 5. maj 1872

”I samme Anledn. har P. B. Lynnerup og Undertg. fra kl. 4½ - Kl 6 patrouilleret ad Nørrebro – Blegdamsvei og Østerbro. Ved vor Ankomst til Fælleden havde Husarerne allerede bortviist Mængden, som stode opstillede i de tilstødende Gader og Veie, stærkest sammentrængt i Nærheden af Østerbroe. Der blev sagt at der var kastet Steen efter Husarerne og Politiet; men dette har vi ikke seet. Den forsamlede Menneskemasse synes snarere at være tilstede af Nysgjerrighed, end som eventuelle Deeltagere i Noget. Sectionsformand, Mursvend Grøn red ad Blegdammen om ad Østerbroe, under Mængdens jublende Hurraraab; men hvad hans Hensigt var erfarede vi Intet om.”

Politibetjentene W. Frank og Simonsens rapport fra 5. maj 1872

”I samme Anledning have Undtg: patrouilleret fra Kl 3¼ til 5¾ ad Østerbro til Fælleden; Paa Veien hertil, nemlig i Østerbrogrades Alleer og paa Østerbrogade, syntes Folk i langt større Mængde at bevæge sig ad Byen til end ad Fælleden til. – Paa Fælleden vare kun nogle skrigende Dreng og nogle enkelte Personer og deriblandt en tilhest, der sagdes at være Sektionsfører Murersvend Grøn, der red ud herfra og ad Strandveien under Mængdens Jubel og ledsaget af endeel af disse. – Husarerne der ligeledes opholdt sig paa Fælleden i sluttet Kollonne red ved vor Ankomst kort efter ud og tog Opstilling i Trianglen. – Langs Fælledens Indhegning i Østerallee og paa Blegdamsveien saavel som paa Trianglen, vare en Deel Mennesker forsamlede, men største Delen af disse, vare Dreng og simpeltklædte Personer, der søgte Gjenstande til at gjøre sig lystige over, hvorimod de tilsyneladende bedre Personer og en Deel Fruentimmer, kun synes at være der af Nysgjerrighed.

I det Hele taget, syntes Stemningen ikke at være truende.”